

90-GODIŠNJICA ŽIVOTA DR. SC. VELIMIRA VELJKA ROGIĆA, PROF. EMERITUSA

Godine 2015. navršilo se 90 godina života prof. Rogića, doajena hrvatske historijske i regionalne geografije. Ovome velikome životnome i radnome jubileju pridružuje se još jedan od velikoga značaja za geografsku struku Hrvatske, za koji je također zaslužan ponajviše upravo prof. Rogić: to je 60. obljetnica našeg stručno-informativnog časopisa *Geografski horizont*. Prof. Rogić je, naime, bio njegov osnivač 1955. godine i prvi urednik (1955.-57.).

Prof. Velimir Veljko Rogić rođen je 19. travnja 1925. godine u Zagrebu, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju. Nakon dvogodišnjeg sudjelovanja u drugome svjetskom ratu (1943.-45.), započeo je 1946. studij geografije, etnologije i povijesti. Diplomirao je 1950. godine na Prirodoslovno-matematičkome fakultetu u Zagrebu i iste je godine izabran za asistenta na tadašnjem Geografskom zavodu. Doktorirao je 1957. godine obranom rada *Velebitska primorska padina*, a habilitirao 1960. radom *Krk - geneza kulturnog pejzaža*.

Za docenta je izabran 1961., za izvanrednog profesora 1966., a za redovitog profesora 1972. godine. Odlukom Senata Sveučilišta u Zagrebu 2000. godine dodijeljeno mu je počasno zvanje *professora emeritusa*.

Još kao mladi asistent, a potom kao doktor znanosti usavršavao se na francuskim i američkim sveučilištima. Kasnije, kao gostujući profesor predaje na brojnim europskim i američkim sveučilištima.

Prof. Rogić je svoju znanstvenu i nastavnu karijeru posvetio prije svega razvoju historijske i regionalne geografije nacionalnog prostora. Zbog dotada gotovo nepostojeće tradicije povezanog regionalnog i historijskogeografskog istraživanja, njegovi znanstveni radovi kao i koncepti kolegija koje je utemeljio i razvijao imaju ključno značenje.

Objavio je 168 znanstvenih i stručnih radova te nekoliko udžbenika iz geografije. Glavna su mu djela: *Velebitska primorska padina* (1958), *Krk - osobine i postanak pejzaža* (1963), *Geografski koncept regije* (1963), *Sociogeografski aspekt dinarskog krša, kulturnog areala i brdsko-planinskog prostora* (1976), *Regionalna geografija Jugoslavije* (1982), *Dvojno značenje Zagrebačke regije (A Twofold Notion of the Zagreb Region)*, 1990).

Osim što je napisao prve znanstveno utemeljene studije historijskogeografskog razvoja današnjeg teritorija Hrvatske, posebna je njegova zasluga i u tome što je svojim radom predstavio hrvatsku historijsku geografiju međunarodnim znanstvenim krugovima. Njegove radove obilježava i pionirska primjena pojedinih znanstvenih metoda iz područja historijske geografije. Tipičan je primjer primjena regresivne metode, kao jedne od najvažnijih znanstvenih

foto: Ivan Zagoda

metoda u području historijske geografije. Prvi znanstveni radovi prof. Rogića usmjereni su na procese geneze i evolucije kulturnih pejzaža posebno onih sjevernog hrvatskog primorja. Kao takvi, predstavljaju klasična djela onovremene jake hrvatske pejzažne škole koja se naslanja na najbolju njemačku, francusku i britansku tradiciju geografskih istraživanja unutar paradigme razvoja kulturnih pejzaža. Njegova studija o procesu oblikovanja krških pejzaža, *Velebítska primorska padina*, po prvi je puta u našoj literaturi dokumentirano ukazala na međuovisnost tradicionalnih struktura naseljenosti, tipa gospodarstva i fizionomije krških pejzaža. Rezultati su, naime, dokazali daleku pretpovijesnu starost procesa degradacije vegetacijskog pokrova nasuprot općeraširenih, ali zapravo neutemeljenih mišljenja o mlađem, novovjekovnom nastanku ogoljelih, kamenjarskih kulturnih pejzaža našega krša.

Upravo ovakav pristup u čijoj je osnovi kauzalnost između obilježja i vrijednosti autohtone prirodne sredine i alohtonih obilježja načina života za razvoj kulturnog pejzaža, predstavlja temelj dobro poznatog Rogićevog koncepta dvojne geografske regionalizacije. Po prof. Rogiću regionalizacija nužno mora biti dvojaka, tj. osnovana na prostornoj diferencijaciji utemeljenoj na fizionomskim kriterijima (kulturni pejzaži) te nodano-funkcionalnom okupljanju različitih fizionomski homogenih cjelina (kulturnih pejzaža) u makroregionalne, regionalne i subregionalne grupacije. Geografska regionalizacija na taj način obuhvaća cjelokupnu prostornu stvarnost: vizualno prepoznatljivu fizionomiju prostora te funkcionalno-procesni sadržaj prostora. Brojne teorijsko-metodološke rasprave o geografskom regionalnom konceptu, te radovi o uvjetno-homogenoj (fizionomskoj) i nodalno-funkcionalnoj regionalizaciji bivšeg jugoslavenskog odnosno hrvatskog prostora od neprocjenjive su vrijednosti za hrvatsku geografiju, ali i za praksu u smislu prostornog planiranja i uređenja.

Na Geografskom je odsjeku osim temeljnih kolegija *Regionalne* i *Historijske geografije* nacionalnog prostora, prof. Rogić predavao i veći broj drugih: *Uvod u geografiju*, *Principi regionalizacije*, *Geografija gradova*, *Regionalna geografija Bliskog Istoka* i *SSSR-a*. Također je bio i dugogodišnji profesor i voditelj poslijediplomskih studija na Geografskom odsjeku PMF-a, te nastavnik na multidisciplinarnom poslijediplomskom studiju prostornog uređenja na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na više programa u Međunarodnom centru poslijediplomskih studija u Dubrovniku te na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Nakon umirovljenja, predavao je kao gostujući profesor na Odjelu za geografiju Sveučilišta u Zadru, te povremeno na Visokoj učiteljskoj školi u Petrinji. Kroz svoj bogati i dugogodišnji nastavni rad, bio je mentorom velikom broju mladih geografa u postupku stjecanja zvanja profesora, inženjera, magistara i doktora geografije.

Prof. Rogić je obnašao brojne dužnosti na Geografskom odsjeku i u Hrvatskom geografskom društvu; bio je pročelnik Odsjeka u dva mandata, predstojnik Zavoda za geografiju i prostorno uređenje, te predsjednik Hrvatskog geografskog društva također u dva mandata. Kako je već rečeno, bio je jedan od osnivača časopisa *Geografski horizont* i njegov prvi urednik, te urednik *Hrvatskog geografskog glasnika* pune 22 godine.

Za svoj je znanstveni i nastavni rad i zasluge dobio brojna priznanja i nagrade: Orden zasluga za narod, Orden za hrabrost, Orden republike, te nagrade *Ivan Filipović* za znanstveni i nastavni rad i *Federik Grisogono* za znanost.

Čestitamo s veseljem našem prof. Rogiću devedeseti rođendan sa zahvalnošću na svemu što je hrvatska geografija trajno baštinila kroz njegov dugogodišnji, neumoran rad na njezinom razvoju. Želimo profesoru i nadalje puno dobrog zdravlja, uspjeha, zadovoljstva i radosti u životu.